

Tante Hertha

Nr. 236, 21. årgang, Februar 2018

Tør vi håbe på, at næste generation også vil bakke op om Landsbymødet? Der var — ud over barnet (Elisabeth) — mødt ca. 35 voksne, heraf heldigvis en lille flok yngre levedæller. Se referat side 20 (Foto: Ole W)

Tante Hertha er Hertha Levedællerskabs informationsblad, som udkommer ca. d. 1. i hver måned. Redaktør: Allan Elm. Redaktionsudvalg: Helle Hansen, Per Clauson-Kaas, Ole Wadsholt og Anne-Lene Jappe.

Folk, som ikke er bosiddende i Hertha og som ønsker at abonnere, kan henvende sig til redaktøren på tlf. 3840 3402 eller pr. mail.

Deadline for stof til bladet er d. 20. i måneden før til: tante@hertha.dk eller i postkassen Landsbyvænget 2A, mærket 'Tante Hertha'. Stof, som kommer efter deadline, kan ikke garanteres bragt!

Tante Herthas mail-adresse: tante@hertha.dk.

KALENDER PÅ HERTHAS HJEMMESIDE www.hertha.dk opdateres løbende.

Hertha er på Facebook (bestyres af Anne-Lene)

Forsidefoto og herover: Lars O og Sune i gang med brændesavningen (Foto: Ole W.)

HerthaKalender

Februar 2018

Torsdag d. 1.	Cooperationen afholder netværksmøde		Se annonce
Lørdag d. 3.	Lørdagscafé	Kl. 14-16.30	Salen
Lørdag d. 3.	Integrations-kaffe for nyttilflyttere	Kl. 14.00	Forsamlingshuset
Tirsdag d. 6.	Bofællesskabs/levefællesskabsmøde	kl. 19-21	Hos Per
Onsdag d. 7.	Fællesspisning	Kl. 18.00	Salen
Fredag d. 9.	Suppe	Kl. 17.30	Cafeen
Søndag d. 11.	Fastelavn	Kl. 13.30	Ved Herthahus
Mandag d. 19.	Suppe	Kl. 17.30	Cafeen
Mandag d. 19.	Samtale-café om bæredygtighed	Kl. 19.00	Cafeen
Fredag d. 23.	Fællesspisning	Kl. 18.00	Salen
Onsdag d. 28.	Konference om landdistrikter	10.00-16.00	Silkeborg (se annonce)

Marts 2018

Lørdag d. 3.	Lørdagscafé	Kl. 14-16.30	Salen
Søndag d. 4.	Landsbymøde (herunder oplæg om det antroposofiske menneskebillede v/Per)	kl. 14-17	Salen
Mandag d. 5.	25 års jubilæumsforberedelsescafé	Kl. 13.30	Cafeen
Onsdag d. 7.	Ildfuglen—eurytmi	Kl. 19.00	Salen
Torsdag d. 8.	Suppe	Kl. 17.30	Cafeen
Tirsdag d. 20.	Suppe	Kl. 17.30	Cafeen
Fredag d. 23.	Fællesspisning	Kl. 18.00	Salen

April 2018

Fredag d. 6.	Suppe	Kl. 17.30	Cafeen
Torsdag d. 19.	Borum-koret	Kl. 19.30	Salen
Lørdag d. 21.	Fælles arbejdsdag	Kl. 9.00	Overdethele

Indhold i dette nummer:

Rubrikannoncer og aktuelt	s. 4	Bæredygtighedscafé	s. 16
Forslag til kulturhus-udbygning	s. 8	Præsentationer	s. 11
Ref. fra inspirationsmøde	s. 0	Navn til nyt bofællesskab	s. 18
Mit Hertha	s. 2	Referat af Landsbymøde	s. 20
Vild med Vilje	s. 14	Status på bofællesskabsbyg.	s. 22

Kom til samtale-cafe om bæredygtighed

Vi udforsker ideer om bæredygtighed og fællesskab og samler op på alle de gode forslag, der kom frem ved samtale-cafeen i januar.

Mandag d. 19/2 kl. 19.00-21.00 i cafeen.

Der bliver serveret kaffe/the.

Velkommen.

Brug Dagli'Brugsen

Det er ingen selvfølge, at vi har en dagligvarebutik i vores landsby. Hvis vi vil have det i vores nærhed, skal vi bakke op om Dagli'Brugsen. Michael har haft et indlæg i Herskindsigt. Dagligvaresalget har på det seneste været faldende. Det er vigtigt at få den udvikling vendt. Det vil altid være op til den enkeltes afgørelse, hvor vigtigt det er med indkøbsmulighed, der hvor vi bor. Derfor en opfordring: Bak op om Herskind Dagli'Brugs så vi bevarer den som vores nærbutik. I flere andre landsbyer er nøglen drejet rundt i butikkerne med dagligvarer, fordi der var for lille opbakning. Når det sker, skal de, som bor der, selv i gang med at starte en ny mulighed op. I sådanne situationer skal de ofte selv stå for det arbejdsmæssigt. Måske er Dagli'Brugsen lidt dyrere, men det er den mulighed, vi har i Herskind. I hver familie må der gøres op med, hvilken betydning det har for dem, og hvordan de vil støtte op om Dagli'Brugsen. Det er især et problem for de familier, der ikke har bil - fx ældre.

Rita Lambrecht

Er der behov for et fælles-/kulturhus?

Ja, mener jeg!

Der foregår allerede nu aktiviteter i cafeen, som har behov for mere plads: Familiespisning en gang om ugen og suppeaftner hver 14. dag, høstmarked, åbent-hus.

Derudover vil et fællesrum dække behovet for private fester, fællesspisning, foredrag, kurser, visionsseminar m.m.

Jeg synes, at beliggenheden ved en udvidelse af den nuværende café er ideel som midtpunktet i Hertha og som forbindelsesled mellem det nuværende og det nye bofællesskab.

Hanne

Integrationskaffe

Lørdag d. 3. februar kl. 14.30 til ca. 17.00 i Herskind Forsamlingshus for nye Herskind/Skivholme-borgere og deres naboer. De involverede bliver inviteret ved personlig henvendelse.

Socialøkonomisk Netværksmøde hos Hertha

D. 1. februar holder netværket Socialøkonomi Midtjylland første netværksmøde i 2018. Emnet for dagen vil være, hvordan socialøkonomiske virksomheder dokumenterer den værdi, de skaber for samfundet.

Anne Skovgaard, udviklingschef i Den Sociale Kapitalfond, vil give en introduktion til det nye regneværktøj socialetal.dk, som beregner samfundsmæssige besparelser i kroner og øre, når udsatte ledige hjælpes i beskæftigelse.

Efterfølgende vil der være fokus på at dele erfaringer om, hvordan de delta-gende virksomheder anvender dokumentationsredskaber i praksis.

Netværket Socialøkonomi Midtjylland faciliteres af Kooperation - for en bedre verden og er sat i verden som en del af socialfondsprojektet Rummelig imidt. Netværket er åbent for alle socialøkonomiske virksomheder med placering i Region Midtjylland (og for Herthas beboere (red.anm.)).

Tilmeld dig her: <https://www.rummeligimidt.dk/socilaekonomisk-netvaerk>

Kooperationen inviterer til Landdistriktskonference

28. februar 2018 i Silkeborg.

Konferencen sætter fokus på, hvordan fællesskabsøkonomier skaber lokal udvikling i landdistrikterne i form af arbejdspladser, salg af lokale produkter, øget fællesskabsfølelse og solidaritet, og hvilke perspektiver der er for fremtiden...

Vi begynder med en undersøgelse lavet af CFL af to konkrete cases, nemlig Thorupstrand Kystfiskerlaug og **Hertha Levefællesskab**. Undersøgelsen har afdækket de konkrete afledte positive og negative effekter af fællesskabsøkonomierne i forhold til den lokale udvikling.

Efter en spændende paneldebat med deltagelse af konkrete kooperative tiltag og politikere slutter vi af med et indlæg om fællesskaber og deres betydning for vores liv og samfund.

På konferencen vil andelsorganiseringer, fællesskaber, meningsdannere, forskere og politikere komme med indlæg. Vi afsætter god tid til debat for at blive klogere på det forpligtende fællesskabs betydning for lokal udvikling i landdistrikterne. Se program <https://kooperationen.dk/faellesskaber/landdistrikter/>

Tidspunkt: Onsdag den 28. februar 2018 kl. 10.00 til 16.00.

Sted: Langsøhus, Vestre Ringvej 51, 8600 Silkeborg.

Tilmeldingsfrist: Fredag den 16. februar 2018.

Pris: Deltagelse er gratis for såvel medlemmer som ikke-medlemmer. Ved manglende afbud opkræves dog et gebyr herfor på kr. 500.

Hele bofællesskabet tager til forestilling i Musikhuset i Aarhus mandag den 12. februar 2018, til Snedronningen, en forestilling, vi selv har arbejdet med i efteråret sidste år.

P S Produktion, v/ Peter Sindberg har givet os mulighed for at komme afsted alle mand; vi kommer til at fylde godt op i salen. Det glæder vi os meget til.

Præsentation og farvel fra Anna

Nu har jeg været 7 måneder som volontør i Hertha. Tiden løber hurtigt, og nu skal jeg rejse hjem til Tyskland.

Efter at jeg skiftede mit volontørprojekt fra Skive til Hertha, tog det nogle uger før jeg blev vant til Hertharytmen. Alle beboere og personer fra Levefællesskabet giver en stor tryghedsfølelse og glæde. Jeg er blevet meget glad for arbejdet i gartneriet. Lugearbejdet i sommer har været så fint og har hjulpet til at komme ind i Hertha og finde kontakt med beboere, jorden og sig selv – også hvis du bliver glemt i persillen.

Der har været så mange muligheder for at lære biodynamisk arbejde og "thinking outside the box". For eksempel at se planterne efter præparation og livet sammen med alle de forskellige grøntsager, man bruger for lave mad. Derimod har arbejdet i bageriet været helt anderledes, og du får et anderledes resultat. Men dejen og jorden ligner hinanden – og det er rigtig hyggeligt der.

Nu kan jeg sige, det er sket, hvad jeg forestillede mig for dette år. Jeg har mødt mange søde mennesker, oplevet helt nye ting og finder nu, jeg vil ikke fortsætte med mit sygeplejerskejob.

Tusind tak til hele Hertha for at give mig muligheden for at opleve alt. Det har været en virkelig spændende og hyggelig tid!

Kærlig hilsen, Anna

Optræden af Ildfuglen onsdag d. 7. marts

Eurytmiensemblet Ildfuglen har fornyligt holdt sit 30 års jubilæum og er dermed Danmarks ældste gruppe, som har tilegnet sine kræfter og evner til det kunstneriske arbejde indenfor eurytmien. Alle medvirkende har et pædagogisk virke eller andet ved siden af. Vi mødes 1 til 2 gange ugentligt til fælles øvelse. Det foregår i det Antroposofiske Kulturhus i Århus, hvor vi har nogle rigtig skønne lokaler vi kan arbejde i. De fleste af os kommer fra Århus og omegn men også fra Vejle, Odense og Skanderborg. Vi optræder 2 gange årligt på hjemmebane, som kan bygges om til en pæn stor scene med podie til publikum. Ellers optræder vi på skoler, hjem og til stævner. I løbet af årene har der været rigtig mange eurytmister, musikere, sprogformere og belysere involveret i foretagendet. For tiden er vi 12 medvirkende, som vil stå for aftenens forestilling. Den ser vi frem til med glæde :-)

Forslag til kulturhus-udbygning 2018

Bageriværkstedet etablerer omklædningsentré i nuværende værkstedsudsalg.

Værkstedsudsalg nyetableres i ny udhusbygning mod nord/vest op til nuværende gavlfacade.

Opholdsarealer til caféen etableres i det nuværende varelager.

Varelager nyetableres længst mod vest i udhusbygningen.

Udhusbygningen

Den totale bygningshøjde holdes så lavt som muligt med 2,5m mod nord og 2.82m mod syd.

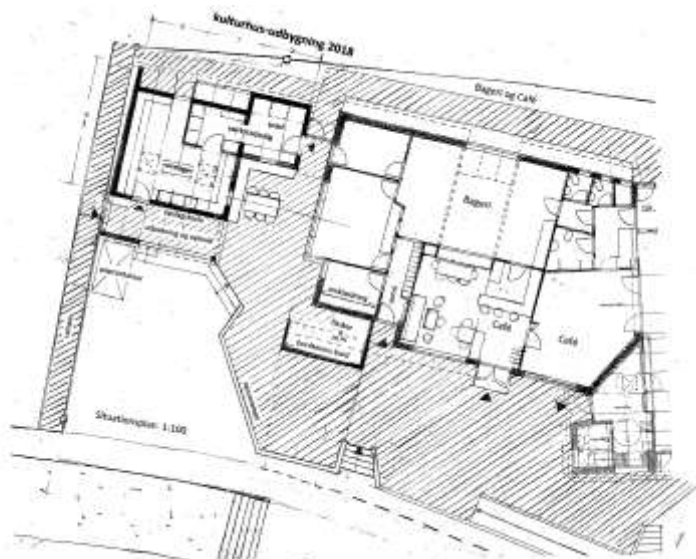
De sydvendte facader foreslås udført med minimum af vinduer, men udvendige døre med glasfyldning.

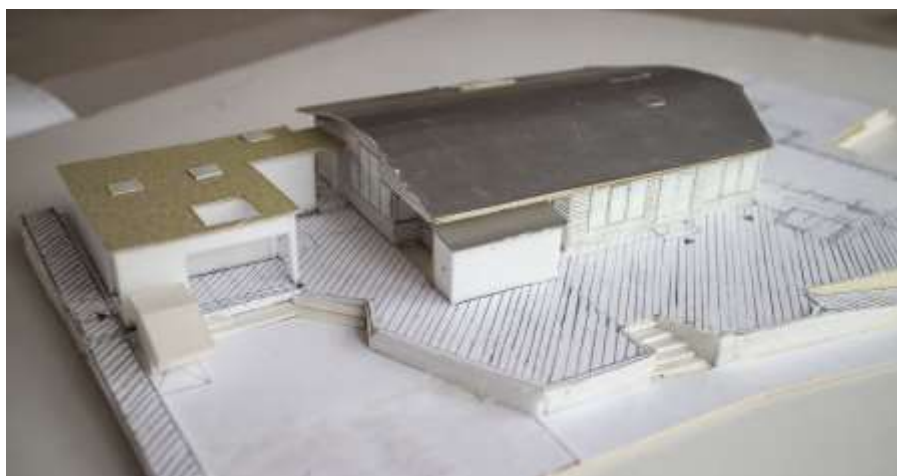
På den vinduesløse ydervæg i loggiaen mod syd opsættes opslagstavle.

Tag foreslås udført som væksttag med sedum-urter efter nyeste produktudvikling i relativ let konstruktion.

I bygningens sydvestlige hjørne udføres en vægskive som baggrund for stedets eksisterende blå papcontainer.

2018.01.21/Leif Hansen

Referat fra inspirationsmødet, Skanderborg Fælled den 9. januar 2018.

Her var 10 deltagere med fra Herskind.

Emnet var udvikling af landsbyerne i Skanderborg Kommune. Hvad ønsker man?

Der kan hentes hjælp fra kommunen, og forslag skal afleveres inden d. 1. juni.

Hvordan kan/skal Herskind videreudvikle sig? Hvad er ønskerne og mulighederne? Vi skal gøre kommunen opmærksom på vores idéer, ønsker og behov. Og vi skal selv være aktive og arbejde med på vores ideer. Vi har været heldige med at have ildsjæle i Herskind og meget er blevet gennemført.

1. Trafiksikkerhed: Torontoblink v. Brugsen og cykelsti til Sjelle og Skivholme.
2. Naturstier: Sporet var et ønske fra Landsbyrådet, men først da Hertha kom, blev det muligt at få det etableret.

Senere kom der fugletårn, gangbro, P-plads og sø også med Herthas hjælp. Sporet blev suppleret med et nyt spor på Skovby-siden af åen. Den bruges vist ikke af mange fra Herskind-området.

3. Foreninger og institutioner: Der er mange forskellige, og de har opnået gode resultater, men vi er ikke i mål endnu.

Landsbydagen i Herskindhallen har været et samlingspunkt for borgerne igennem 11 år. Det har været godt besøgt. På grund af manglende hjælp med afvikling af Landsbydagen, er det besluttet at sløjfe arrangementet fremover.

Herskindsigt er udkommet i 40 år, men har haft udgivelsesproblemer.

Der er dog ved de nævnte punkter endnu meget på ønskesedlen:

1. Trafiksikkerhed: Også gerne Torontoblink ved Engvej og cykelsti til Skovby og til Helledigevej.
2. Naturstier: Der er nu planer om udvidelse/forbedring af sporet både på Herthas jord og nye spor mod øst og vest. Se omtale i Herskindsigt okt. 2017 s. 13. og dec. 2017 s. 21.
3. Foreninger og institutioner: Det er og har altid været svært at få personer i bestyrelserne.

Mød derfor op til generalforsamlingerne og vær aktiv. Landsbyrådet er paraplyorganisation for foreningerne. Kom derfor til årsmødet i Landsbyrådet på Herskind Skole og Børnehus den 27. februar kl. 19.

Første trin kan være at påtage sig ad hoc-opgaver på områder, der har særlig interesse for den enkelte.

Det kan være mere overskueligt at være med i en periode til en bestemt opgave, end at binde sig for 4 år.

Hvis vi vil bevare liv i vores landsby, må vi selv byde ind med, hvad vi vil. Og vi må arbejde med på opgaverne.

4. Ildsjæle, der er/har været aktive i vores landsby, har æren for, at Herskind er kendt og respekteret af mange af Skanderborg Kommunes byrådsmedlemmer for det aktive miljø, der er i området.

Det er nemmere at arbejde videre på den succes, der er skabt, end at skabe det hele forfra.

Det er derfor vigtigt, at der kommer nye kræfter til, som bærer energien videre. Herskind er Nordpolen i Skanderborg Kommune og bør stadig gøre opmærksom på sig selv, så vi ikke bliver glemt!

Rita Lambrecht og Hans Gravsholt

Et udsnit af de 135 fremmødte på Inspirationsmødet på Fælleden. (Foto med venlig tilladelse fra Jørgen Bollerup Hansen, Ugebladet Skanderborg)

Mit Hertha

Hermed påbegyndes en ny tradition. Hver måned skriver en levedælle om sit forhold til Hertha, og sender herefter stafetten videre. Man kan lade sig inspirere af følgende spørgsmål:

Hvorfor bor du i Hertha? Hvordan kom du til det?

Hvad er den mærkeligste oplevelse du har haft i Hertha?

Hvad værdsætter du ved Hertha?

Hvad er det sværeste ved at bo i Hertha?

Hvad er dine ønsker/drømme for Hertha? Hvad vil du med det?

Jeg bor i Hertha fordi...

Hertha er som en ... fordi...

Det er i dag nytårsaftensdag, 31. dec. 2017, og det er to præcis 2 år siden, at vi flyttede ind i Hertha. Vi fejrede det med frysepizza fra butikken og flyvende raketter, som vores datter kaldte "blomst". Dagene efter fik vi en varm modtagelse fra mange af jer.

Jeg mærkede for første gang i lang tid en følelse af at være kommet hjem. Jeg har søgt et sted som Hertha, siden jeg hørte Rolf Jackson tale om fremtidens landsbyer 15 år forinden. Derfor besøgte jeg i årenes løb adskillige småsamfund i ind- og udland, når jeg kunne komme til det. Da vores eget projekt om at starte et økosamfund på Sydfyn gik i vasken, og vi var trætte af at bo i parcelhus, kom muligheden for at bo i Hertha helt uventet og som sendt fra himlen.

Selvom lykkefølelsen ikke aftog langsomt - vi spiste os fattige i kager fra bageriet - så varede det dog ikke længe, før jeg blev klar over, hvilke indbyrdes interessekonflikter der eksisterede i vores måde at organisere os på,

og hvilke udfordringer det giver. At vi ikke er i stand til at blive enige om et fælles-/kulturhus, er et tydeligt tegn på det.

Hertha rummer for mig ikke alene fællesskabet, det sociale ansvar og en særlig æstetik, men også en rig tradition for at værne om det sjælelige og udvikle ens spirituelle sider. Jeg er nysgerrig overfor, hvordan det gøres i Steiner-kulturen og vil gerne lære af den.

Det mærkeligste ved Hertha er alle de flytninger. Inden man har set sig om, har ens naboer byttet bolig, hvilket har igangsat en kædereaktion. Det sker vist sjældent i nabolandsbyen.

Jeg håber på et tidspunkt, at jeg kan være med til at præge Hertha mere end tid og energi tillader lige nu. Her tænker jeg især på, hvordan vores fællesskab kan styrkes i hverdagen. Jeg værdsætter at bo i Hertha, og jeg synes, at det er vigtigt at minde hinanden om hvorfor vi bor i et fællesskab med hinanden og lader denne grund komme til udtryk overfor hinanden i måden, vi interagerer og kommunikerer på.

Jeg bor i Hertha, fordi jeg gerne vil bidrage til at skabe et lille paradis, som min familie kan bo og mine børn vokse op i. Jeg bor i Hertha, fordi jeg vil kende mine naboer, og ikke bare hilse på dem. Jeg bor i Hertha, fordi jeg vil spise lækre kager, skønne grøntsager og deles om det praktiske. Jeg bor i Hertha, fordi jeg vil skabe og være en del af ånden her.

Jeg bruger min dengang 1-årige datters reference til nytårsfyrværkeri som et symbol på Hertha:

Hertha er som en hundredårig blomst. For hvert nyt år åbner den sine blomsterblade en anelse mere. Lægger vi mærke til det, anes et glimt af noget helligt og skønt, der gerne vil komme til udtryk. Det er en del hver af os og eksisterer imellem os. Ofte ubemærket, og dog vibrerende og kærligt.

Jeg sender hermed stafetten videre til Gitte.

Sorouh Zand

Vild Med Vilje

Da jeg var en lille pige og gik i aflagt drengetøj og havde håret i en lang fletning, som Søren H. ikke kunne dy sig for at rykke i ved enhver given lejlighed - dengang var der noget, der var anderledes. Vi kørte tit sydpå om sommeren. Jeg kan huske, hvordan hele forruden blev klistret til med insekter, før vi så meget som næremede os den tyske grænse. Jeg kan huske, hvordan jeg fascineret iagttog de små vingede væsner splattet ud der på forruden. Jeg kunne ikke andet end have ondt af dem. De kunne jo ikke gøre for, at et sådan stort skrummel kom og forstyrrede dem i deres bane. Jeg kan huske, hvordan vi ofte måtte holde ind på tankstationer og vaske forruden ren, så vi igen kunne se vejen.

Nu, hvor jeg er blevet meget større, men stadig til tider går i min brors aflagte tøj, (dog har Søren heldigvis helt opgivet at trække mig i håret), undrer jeg mig til stadighed. Hvor er de klistrede ruder og udsplattede insekter, jeg så tydeligt husker som barn? Ole Wadsholt spurgte mig en dejlig dag i sommer, hvor alle insekterne var blevet af? Også han huskede de udsplattede forruder. Jeg måtte blankt erkende, at det vidste jeg ikke. Jeg kunne kun gætte, at det nok havde noget at gøre med, at vi sprøjter vore marker og haver. Jeg besluttede mig derfor at undersøge sagen nærmere.

Jeg boede på daværende tidspunkt i Ian og Helenes store røde hus, mens de og familien var en måned i USA. Jeg havde fået besked på at slå græsset mens de var væk. Efter omtrent tre uger havde jeg stadig ikke så meget som kigget på plæneklipperen. Jeg kunne ikke nænne det. Jeg elskede det lange græs. Jeg så hvordan flere og flere blomster tittede frem mellem de lange græsstrå. Gule, røde og hvide i et stort farvespil. Kløverbloster var der rigeligt af og de tiltrak mange bier. Jeg måtte passe på, når jeg bevægede mig derud i mine bare tæer, for det vrimlede med liv. Da tiden næremede sig for familiens hjemkomst, måtte jeg jo til det. Jeg lånte vores gamle plæneklipper fra gartneriet og gik ellers i sving. Jeg opdagede først efter lidt tid, at skæreren var sat meget højt. Jeg skar derfor ikke mere af end toppen af græsset og de længste blomster. Det passede mig fint, for det skånedes de fleste blomster samtidig med, at plænen så nogenlunde pæn ud. Jeg kunne dog ikke dy mig og lod en stor bid stå tilbage bag ved garagen. Glad og tilfreds skubbede jeg maskinen tilbage igen. Jeg havde holdt, hvad jeg lovede, men samtidig havde jeg gjort noget for de mange bier og sommerfugle, som var flyttet ind i haven. Det lod til at være et godt kompromis.

Efter denne oplevelse, begyndte jeg at undersøge sagen nærmere. Jeg fandt flere forums og artikler. Der tegnede sig hurtigt et billede. Biodiversiteten er på tilbagetog i Danmark. I Danmark er der meget færre sommerfugle og blomstrende urter end tidligere pga. gødskning, sprøjtning, manglende græsning og forkert græsslåning. Jeg faldt over konceptet, Vild Med Vilje. Vild Med Vilje går ganske enkelt ud på at lade et område få lov til at

udfolde sig vildt. Her får græs og blomsterplanter lov til at vokse som de vil. Græsset bliver kun slået, revet sammen og fjernet én til to gange om året. Det kan gøres bedst med le, skivehøster eller fingerklipper, og helst i juni og/eller september. Dette giver plads til et væld af forskellige blomsterplanter til gavn for sommerfugle og bier. For når vi slår vores græslæner så fine, fjerner vi fødegrundlaget for mange insekter og biodiversiteten.

Noget andet, som denne konstant trimning påvirker, er rodvæksten og jordens struktur. Ved konstant at holde græsset kort stimuleres det til hele tiden at skyde nye skud og planten når ikke at få gang i sit rodnet. Et dybt og velforgrenet rodnet i en luftig jord er vigtig for at holde på næringsstoffer og vand. Planten - og derfor jorden - bliver mere modstandsdygtig overfor tørke og oversvømmelser. Dette påvirker også livet i jorden, hvor regnorme, insekter, mikroorganismer, svampe og andet liv har gode livsbetingelser. Det hele hænger sammen.

Dette skal ikke misforstås. Jeg opfordrer ikke hele Hertha til at blive en stor vild have. Tværtimod. Vi kan i stedet skabe nogle områder, hvor vi inviterer mere udsatte insekter, planter, fugle og dyr ind i vores fællesskab. Dette kan gøres ved at skabe nogle områder eller øer, hvor der kan sås blomster som slås en gang om året, sådan at det bliver en slags trimmet vildt. Dette kunne gøres på fællesarealerne udvalgte steder (ikke til gene for fodboldbaner, gangarealer og lign.) eller hjemme i de private haver. Skærene på plæneklipperen kan også sættes op med stor effekt.

Vi har formet et udvalg, Vild Med Vilje, som arbejder på at finde løsninger og muligheder. Hvis du har lyst til at være med eller har gode ideer, er du meget velkommen til at hive fat i os. Vi vil også tage det op på et landsby-møde, når vi er kommet lidt længere i processen.

Hilsen Vild Med Vilje gruppen, Birthe, Lars P, Tune, Tyge og undertegnede, Elisabeth.

Bæredygtigheds-café d. 11/1 med Elisabeth, Kamala og Gitte

Vi var 24 fæller fra landsbyen, der var mødt op til en hyggelig aften, som bød på en meget konstruktiv snak. Der blev til sidst iværksat mange arbejdsgrupper, som alle er velkomne til at melde sig på til tovholderen.

Vi startede ud med at skrive tanker ned fra følgende overskrifter:

- Hvad er du taknemmelig for i Hertha.
- Hvad forstår du ved bæredygtighed.
- Opgaver vi som fællesskab kan løse sammen.
- Andet der er vigtigt.

Vi sad alle i små grupper med 4 personer. Vi delte derefter vores tanker og sammenfattede det vigtigste, og Kamala, Elisabeth og Gitte skrev det ned på tavlen som følgende:

Mere sol, vind og jordvarme.

Vandafledning fra husene og håndtering af regnvand. Fx til de steder hvor det ikke er nødvendigt med rent drikkevand - fx til toiletter og vaskemaskiner.

Minus plastik i butik.

Fælles delebiler/elbiler

Kompostudvalg med alt det kompost vi har.

Udvekslingscentral for ting og sager og erfaringer og viden.

Dialog med det omgivende samfund.

Rammer for den ældre generation i Hertha.

Opfølgning af foredrag.

Affaldssortering.

Månedens bæredygtige tips i Tante Hertha – fx andre form for plastikposer osv.

Genbrugsmursten til det nye bofællesskab som vi renser etc.

Indkøb i store sække til butikken. NUL plastik og hvordan vi praktisere det.

Omsorg for jord, omsorg for mennesker og man deler lige – Permakultur - hvordan urfolk altid har byttet.

Det nye bofællesskab

Hvilket navn kan vi give det?

I lang tid har der været talt om, hvad det nye bofællesskab på Landsbyvænget 25-27 kan hedde. Kunne der være et navneslægtskab mellem Herthahus - Nertus - Burishus, der samtidig knytter til ur-impulsen fra "De Jyske Fødselsmysterier"? Disse navne har deres oprindelse i den nordiske mytologi og er nedskrevet af den romerske historiker Tacitus (54-120 e. Kr.) og som Rudolf Steiner i "De Jyske Fødselsmysterier" yderligere uddyber. Her er så et forsøg på at sammenligne disse fødselsmysterier med afsluttende kommentarer, for at få en forståelse for, hvad der ligger bag Hertha, Erda og Nerthus - sagnene (det bedste er at læse hele foredraget fra 21. dec. 1916 (18 sider). Det kan lånes på Herthas bibliotek i Buen eller købes på Audonicons bogsalg).

"Men man må gå langt tilbage, til omkring det 3. årtusind før vor tidsregning eller måske endnu længere tilbage, for at forstå det, der levede i sindet hos dem, som senere optog Jesus-følelsen. Omtrent der, hvor den jyske halvø med det nuværende Danmark ligger, der var det centrum, hvorfra betydningsfulde mysterie-impulser udgik i disse gamle tider... Det, der var i en vis tid, og som svarede til denne tid, holder sig ofte i senere tider i form af ydre symboler. Og således har den kendsgerning, at mennesketilblivelsens hellige hemmelighed var hyllet ind i det underbevidste, og at alle fødsler var trængt sammen i en bestemt del af vintertiden, sådan at det ansås for værende syndigt, når der også udenfor denne tid blev født et menneske, - denne kendsgerning har på en måde holdt sig i det, som der i grunden kun er kommet små dele af ind i den senere bevidsthed; små dele, hvis mening ingen lærdom hidtil har afsløret. Ja, denne indrømmer åbent sin afmagt. Små dele har holdt sig i det såkaldte Hertha- eller Erda- eller Nertus-sagn. Thi i grunden er alt, hvad man i ydre henseende ved om Nerthus-sagnet med undtagelse af nogle enkelte notater, skildret af Tacitus, som beretter følgende om Nertus- eller Herta-dyrkelsen: 'Reudigner, avioner, angeler, variner, eudoser, suardoner, nuithoner - tyske folkestammer, der boede mellem floder og skove' - det er omtrent de enkelte stammer, som hørte til ingevonerne - 'tilbeder især Nertus: det er Moder Jord, og de tror, at hun blander sig i de menneskelige ting og kommer kørende til folkene'...

Ud fra den religiøse dyrkelse af vanerne vidste i gamle dage enhver kvinde, som skulle føde jorden en ny verdensborger, i sin drømmebevidsthed, at den gudinde, der senere blev tilbedt som Nertus, ville vise sig for hende. Men guddommen skulle ikke forstås som egentlig kvindelig, men som mandlig-kvindelig. Nertus er kun senere gennem forfalskning fuldstændig blevet til et kvindeligt princip. Lige som ærkeenglen Gabriel nærmede sig Maria, sådan nærmede i gamle tider Nertus sig på sin vogn til den kvinde, som skulle give jorden en ny verdensborger. Det så de pågældende kvinder i ånden. Senere, da denne mysterieimpuls for længst var svundet hen, fejrede man denne begivenhed i efterklangen, i symbolet, og det så Tacitus endnu og beskriver det på følgende måde: 'På en ø i oceanet er der en hellig lund, og i den står hendes indviede vogn dækket med et tæppe. Kun præsten må nærme sig den.' Denne præst tænkte man sig som Herta-mysteriets indviede.

‘Denne ved, hvornår gudinden viser sig i den hellige vogn. Han aner gudindens nærværelse i hendes helligdom og ledsager i dyb ærefrygt vognen, der trækkes af køer. Da er der glade dage og fester alle de steder, som gudinden værdiger sit besøg og ophold. Der er der glæde, og der fejres bryllup. Da føres der ingen krig, der gribes ikke til våben, jernet lukkes inde. Da kendes der kun til fred og ro, indtil gudinden, mæt af omgang med de dødelige, atter af præsten føres tilbage til helligdommen.’

Sådan var visionen også virkelig. I sådanne gamle dokumenter bliver tingene skildret ret nøjagtigt, menneskene forstår dem blot ikke. ‘Der er glæde og bryllup. Da blev der ikke udkæmpet nogen krig, der blev ikke grebet til våben, jernet blev lukket inde’ Sådan var det virkelig i den tid, som nu er vor påsketid, når menneskene ud fra det indre sjæleliv måtte tro, at jordens frugtbarhedstid var kommet også for dem, og hvor de sjæle blev undfanget, som så blev født i den tid, der nu er vor juletid. Påsketiden var undfangelsestiden. Og hertil viser det hen, fordi man så det hele som et kosmisk-helligt mysterium, det som senere har fundet sit symbol i Nertus-tjenesten. Men det hele var indhyllet i det underbevidste, det måtte ikke komme op i bevidstheden. Det skinner igennem, når Tacitus skildrer denne tjeneste: ‘da er kun fred og ro kendt og ønsket, indtil gudinden, mæt af omgang med de dødelige, føres tilbage til sin helligdom af den samme præst. Derpå bliver vognen og tæppet og gudinden selv vasket i en skjult sø. Tjenesten forrettes af slaver, som med det samme opluges af søen.’

...

Når man forstår sagen rigtigt, levede meget af dette mysterievæsen videre i de skandinaviske mysterier. Der findes der – i stedet for Nertus – en gud, Frigg... Forsker man nøjere efter, så er Frigg, Frei, Freia kun på en måde et andet navn for Nertus, lige som det nordiske Njord, men også navnet Ing, som ingevonerne blev opkaldt efter, er et andet navn for Nertus. De, der var forbundet med dette mysterium, kaldte sig de til guden eller gudinden Ing hørende: ingevoner.

...Derfor må vi, når vi møder fortællingen i Lukas-evangeliet om, at ærkeenglen Gabriel åbenbarede sig for Maria, søge oprindelsen dertil i de sande visioner, som fremtrådte i det, der engang spejlede sig i det gamle Nertus-mysteriums nertus-symbol. Dette var draget over mod øst. Åndsvidenskaben afslører det for os i dag, og kun den giver den angelsaksiske runesang en mening. Thi Nertus og Ing er en og den samme. Og om Ing siges der jo: ‘Ing blev først set hos østdanskernes mænd, senere gik han mod øst. Over bølgerne skred han, og vognen rullede efter ham.’ Over skyernes bølger selvfølgelig, lige som Nertus skred over skyernes bølger. Hvad der havde været noget alment i de koldere egne, det blev noget enestående. Det fremtrådte som noget enestående og træder os atter i møde i Lukas-evangeliets skildring...

Når familierne i det høje nord i gammel tid kom sammen, da jorden endnu var dækket af skove, hvor der endnu levede urokser og elsdyr – når de i deres inde-sneede hytter ved ildens skær forsamlede sig om det nyfødte barn og talte om, at der gennem dette nye liv var bragt et lys til dem, som himmelen havde forkyndt dem i begyndelsen af foråret, så var dette den gamle julefest. Da blev der fortalt dem, som kundskaben om kristendommen skulle komme til, at der i den særlig hellige stund var født en, som var udset til noget stort. Det var ham, der som den første blev født efter den tolvte time i den nat, som man betegnede

som den hellige. Herom besad man ikke mere den gamle viden, men den gamle følelse rørte sig endnu, og det skabte en vis genklang, da der kom meddelelse om, at der i det fjerne Asien var født et menneske, som Kristus levede i, som var kommet ned til jorden fra stjerneverdenene. ”

Ja, dette var en klippen og en saksen i de Jydske Fødselsmysterier, der dog klart kun kommer til sin ret, hvis det læses i sin helhed. Ser man på de tre navne Hertha, Nerthus og Erda kan de fremtræde som en treenighed af den samme kilde. Navne udsprunget af den nordiske mytologi og til Lukas evangeliet i Biblen. Navne, der har holdt i 2000 år og stadig rummer stor kraft.

Hertha: Lever som gamle pigenvogne – som navnet på en stor tysk fodboldklub og som Herthadalen ved Lejre på Sjælland.

Nerthus: Eller Njord – knyttes til moder jord og frugtbarhedsgudinden Frey.

Erda: Er jordens gud. Jord på tysk = Erde. Jord på engelsk: Earth. Gammel germansk: Erda. Gammel engelsk: Erthe. Urd eller Erda i Wagners Nibelungens Ring udgør de tre norner, der spinder livets tråd om fortid, nutid og fremtid for foden af asken Yggdrasil i Asgaard.

Så et forslag er, at det nye bofællesskab kunne hedde ERDAHUS.

Per C-K.

Referat af Landsbymødet d. 21/1 2018

Til stede: 35 personer. Ditte ref. (Red. har været nødt til at redigere lidt af pladshensyn)

1: Landsbyfonden præsenterer hvor langt arbejdet er fremme med det nye Bofællesskab 25-27, og hvordan man fx tænker det indrettet. v / Byggegruppen. Tommy præsenterede – suppleret af Diana - de nye tegninger for Bofællesskabet 25-27. Der bliver plads til 10 i stedet for 8 beboere, idet der ved ombygning af Herthahus bliver 2 boliger mindre end først antaget. 2 af de 10 boliger får egen indgang. Derudover indeholder byggeriet en støttelejlighed med egen indgang. Der bliver rum til terapibad, heileurytmi og hvilerum. Det lykkedes ikke at få egen indgang til disse rum. Det er tanken, at terapirummene også skal kunne benyttes af Levefællesskabet. Det er vigtigt for bofællesskaberne, at der fremover skal være 2 nattevagter – én i Herthahus og én i 25-27. Det giver større frihed i planlægningen af hvor beboerne kan bo. Tagmateriale: tagpap. Opvarmning: Solceller og jordvarme. Isolering: Træ- eller papiruld. Byggefirma: Martin Byg og Tegnestue. Farve: Ikke bestemt, måske lægges ud til Levefællesskabet? Navn: Ikke bestemt, måske lægges ud til Levefællesskabet? Tidligere navne er givet ud fra Den nordiske mytologi eller De jyske fødsels mysterier. Der har været ændringer i forhold til huslegeberegningerne, og der forhandles stadig om finansieringen med to banker. Selv om finansieringen ikke er landet endnu, forventes byggeriet igangsat senest i maj, så huset kan være lukket inden vinter. Hele byggeperioden forventes at vare ca. 16 mdr. Der er givet tilladelse til, at det 8 m brede nordhegnsplantebælte må fældes til det halve. Der skal etableres plantebælte mellem østparcellerne og marken bagved. Stien startende bag ved Eja og Jens Erik fortsættes bag om det nye bofællesskab og ned mellem marken øst for Hertha og det nye plantebælte jf. det tidligere planlagte stiforløb. Der blev tilkendegivet, at det er vigtigt at kunne komme rundt. Der blev foreslået, at det nye plantebælte kunne bestå af frugttræer/ buske der ikke bliver høje. Der er givet tilladelse til i starten kun at etablere 4 parkeringspladser mod 1,5 pr. bolig jf. lokalplanen, og så senere etablere 4 mere. Dette affødte en større diskussion om biler i Hertha. Det blev nævnt, at der vil blive tæt trafik f.eks. fredag eftermiddag ud for nr. 25-27, hvor flere forældre og pårørende kommer kørende, og der blev foreslået at etablere parkeringspladser ved stalden for at mindske trafikken. Der sættes pæle op, for at

vide hvor bygningerne kommer til at ligge på grunden. Der blev givet håndslag på, at parkeringsproblematikken tages op senere.

2 og 3: En refleksionsøvelse som optakt til snak om Nerthus. v/ Sorouch. Sorouch's refleksionsøvelse startede med parsnak om det foregående punkt om bofællesskab, hvor man fik strakt benene og udvekslede betragtninger på det fremlagte v. Tommy m.fl. Dermed fik man afsluttet punktet mentalt. Derefter refleksionsøvelse i stilhed i et par min. over hvad Hertha er for en størrelse udover en gruppe individer. Til slut parsnak om den netop afsluttede refleksionsøvelse, hvor tanker kunne drøftes. Inden øvelsen gjorde sekretariatet opmærksom på, hvad der blev aftalt på forrige landsbymøde den 29.10.17, jf. referatet: "..... Det blev pålagt HBV, Fællesledelsen og Landsbyfonden i fællesskab at udarbejde et dokument med et antal scenarier med fokus på multianvendelse for brug af Nerthus, og scenariernes konsekvenser for de øvrige lokaler. Dette dokument skal udleveres til Levefællesskabet som forberedelse til næste LM". Da dette ikke er sket, vil Levefællesskabets ønsker ikke kunne foreligge inden udgangen af januar 2018. Opgaven sendes tilbage til Fællesledelsen, og Landsbymødet afventer, at dokumentet, som forberedelse til et kommende landsbymøde, foreligger. Søren C bringer opgaven med ind på det kommende periskopmøde. Punktet kommer på til næste landsbymøde.

De forslag, der var sendt til Freja, blev læst op af Sorouch, da Freja var forhindret i at deltage i mødet. Tina: "at leje et værelse i Nerthus i ny og næ til overmattende gæster samt behandlerlokale i aften/dagtimerne på timebasis". Sorouch: "1. Meditationsrum / stillerum. Der kunne være faste tidspunkter, hvor man kunne samles et par gange om ugen. Der kunne evt. være nogen, der ledte det. Evt. deltagergebyr. 2. Behandlerrum, hvor man kunne booke sig ind og bruge rummet. Evt. mod betaling. 3. Kontor / mødelokale, hvor man kunne arbejde i et par timer af gangen eller holde et møde. Buen kan godt aflastes". Sybilla: "Når det bliver et selvstændigt rum (forhåbentligt i det nuværende køkken-alrum i NH, ville det oplagt kunne bruges på andre tidspunkter til at male, arbejde med ler, dyppe lys, etc. etc., hvad folk nu kunne finde på at kreere. Det kunne være enkeltbrugere, eller måske ville nogen lave deciderede workshops – det er svært at vide på forhånd. Men helt sikkert et sted med potentiale! Katrine, der jo har maling og maletterapi med beboerne er meget med på denne tanke. I det hele taget kan jeg se scenariet i dette hjørne for mig, som et aktivt og skønt område fremover: med hele tre værksteder i nærheden af hinanden i dagligdagen: Gartneri, vævestue og kunstværksted..."
Man kan stadig nå at sende ønsker til Freja. (deadline? Ref.)

4: Indlæg om bæredygtighed baseret på Kamala's ophold på Findhorn og Cafemødet d. 11. januar om bæredygtighed i Hertha v/Rita, Kamela, Elisabeth og Gitte.

Dette punkt er udeladt af red. af pladshensyn. Der henvises til referatet fra mødet på side 16.

5: Præsentation af Fællesledelsens arbejde gennem det sidste års tid v/ Fællesledelsen. Carsten berettede om, hvordan den nye fællesledelse havde afholdt et frit heldagsmøde, for bl.a. at kunne finde en samarbejdsform, der kunne understøtte problemstillingen: at der ofte var punkter på fællesledelsesmøderne, som måtte udskydes til næste møde p.g.a. manglende tid. Dette havde resulteret i den nuværende form, hvor der er blevet nedsat det forretningsudvalg, som mellem møderne bl.a. forbereder punkterne til næste møde. Carsten oplistede nogle af de opgaver, der er blevet arbejdet med i den forløbne periode: Butiksgruppe – gruppen for udleje/lån af fælles ting – Herthas 21 års jubilæum – skolebus – indbrud – butikken for udefra kommende medarbejdere og andre - ombygning af Herthahus – besøg af nye tilflyttere / nybyggeri – legeplads/transport af træ fra savværket – ny forretningsorden for fællesledelsen/ forretningsudvalg – ny trailer – Kulturkassen – Nerthus – ny bogholder for fælleskassen – ny HBV administrativ leder – huller i vejen. Derudover er der blevet arbejdet med personsager, som ikke refereres.

6: Fælleshusgruppen orienterer om de planer, der er for nye omklædningsfaciliteter i

bageriet og nyt lokale til varelager /Jonathan og Randi: Da Randi og Jonathan ikke kunne være tilstede, havde Matthias fået til opgave at stå for punktet. Mattias orienterede om HBV's behov og henvendelse til Fællesledelsen om det akutte problem med omklædningsrum til de personer, der arbejder i bageriet. På baggrund af HBV's henvendelse til Fællesledelsen, indkaldte Fællesledelsen til et ekstraordinært landsbymøde d. 6.12.17. På dette møde blev der fremlagt ændringsforslag til placeringen af omklædning og varelager. Der foreligger ikke referat fra mødet. Ditte orienteret om hele sagsforløbet m.h.t. byggeri af fælleshusets etape 2, - bl.a. at den nuværende Fællesledelse har givet et mandat til Kulturhusgruppen til at arbejde videre med scenarie nr. 3 (der blev vist på Landsbymødet juni 2016/ref.) Dette mandat er ikke blevet ændret. Derfor afholdt Kulturhusgruppen et møde d. 10.1.18, hvor Landsbyfonden, Fællesledelsen og HBV var repræsenteret. Der var enighed om på dette møde: At Leif på Landsbymødet d. 21/1 2018 skulle fremlægge et skitseforslag med udvidelse af Fælleshuset mod vest med varelager og værkstedsudsalg. Byggeriet – ud fra Jonathans beregning om anslåede byggeudgifter - ville kunne betales af Fælleskassens afsatte midler til byggeri af fælleshus, mod at HBV fremover betaler huslejen for hele Fælleshuset. Hele finansieringsmodellen skal gennemgås grundigt og besluttes af de tre parter (FL, LF og HBV) imellem. På landsbymødet var der divergerende meninger om konklusionen fra det ekstraordinære landsbymøde den 6.12.17. (Der er ikke udsendt et referat fra dette møde - blev der taget et ? /ref.)

På landsbymødet fremlagde Leif tegninger og fremviste en model for projektet. Tegningerne vil blive trykt i næste Tante Hertha (I dette nr. Se side 8. Red.). Fællesledelsen blev bedt om at indkalde til nabohøring, og punktet tilbygning til fælleshuset - indeholdende varelager og værkstedsudsalg til fælleshuset mod vest - skal op på næste landsbymøde. Der var stor tilkendegivelse fra landsbymødedeltagerne om at, der kan arbejdes videre med projektet indtil næste landsbymøde.

7. Evt. : Til orientering: Maja er ny bogholder for Fælleskassen. Rita udleverede en seddel med beskrivelse af betydningen af, at vi bakker op om Dagli'Brugsen (se side 4. Red.). Karen efterlyste kulturelle indslag / legende elementer på landsbymøderne.

Næste landsbymøde søndag den 4.3.2018.

Status på bofællesskabsbyggerierne i Hertha

I september nummeret skrev jeg sidst status om bofællesskabsbyggerierne - så her handler det mest om, hvad der er sket siden da.

Landsbyfondens bestyrelse har sat processen i gang - vi kører på nu, og den optimistiske plan er, at vi går i jorden d. 2. april, skønt finansieringen endnu ikke er helt på plads.

Vi arbejder på højtryk med færdigprojekteringen. I skrivende stund er arkitekten ved at færdiggøre skitseprojektet. I næste uge går vi i gang med at søge byggetilladelse, og entreprenøren går i gang med at detailtegne hele byggeriet.

På den finansielle side har vi fået fantastisk hjælp. Her kan nævnes Augustinus Fonden (3 mio), Novo Nordisk Fonden (4,7 mio), Mica Fonden (1,5 mio), Jeppe Christiansen (1 mio), Hertha Støtteforening via fundraising (0,4 mio) og Ellen Margrethe og Ebbe Robberts Fond (0,05 mio).

Vi mangler stadig at lande aftaler for huslejer for de forskellige lokaler i huset - hvad hører til beboernes husleje, og hvad skal HBV betale. Disse aftaler er grundlaget for belåningen.

Vi har brug for at låne knap 17 mio. Vi har spurgt både Merkur Bank, som har

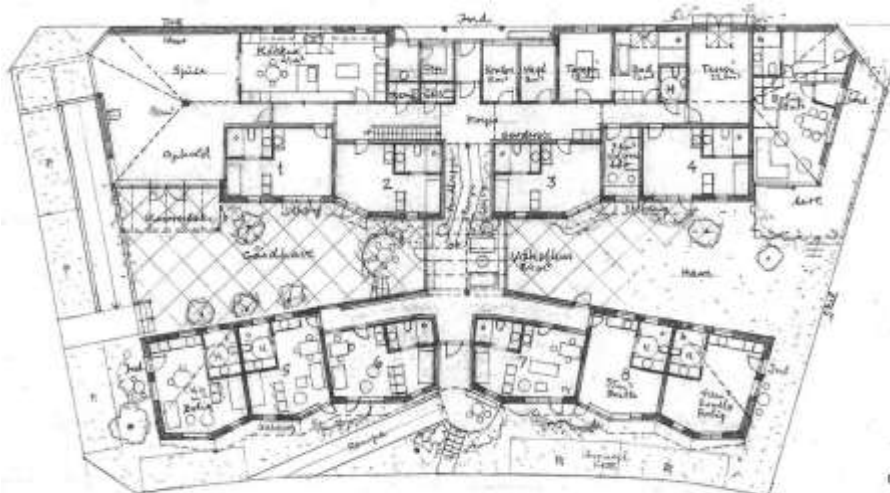
støttet os fra begyndelsen, men som nu er begrænset af Finanstilsynet, og Spar Nord Bank, som Jeppe Christiansen har sat os i kontakt med. Vi afventer svar fra begge banker.

Vi har ikke fuld finansiering endnu. Måske vil forældregruppen hjælpe. Den har tidligere været præsenteret for forskellige måder på, hvordan man kan hjælpe med gaver eller med lån.

Vi har også den mulighed at vente med udearealerne omkring det nye bofællesskab, til vi har fundet de sidste penge (så det ikke bremser os i at komme i gang nu).

Planen er stadig den, at så snart det nye bofællesskab på 25-27 står færdigt, så går vi i gang med ombygningen af Herthahus. Vi skal derfor være sikre på økonomien i begge projekter, før vi går i gang.

Tommy, januar 2018

Her en skitse af grundplanen for det nye bofællesskab på 25-27. Der har - siden det første udkast - været arbejdet en del med udformningen af bygningen, så den nu har fået et mere spændende udtryk - bl.a. et brud med nogle af de rette vinkler, et mere imødekommende indgangsparti, og der er opstået nogle tiltalende gårdhaver. Bygningen måtte til gengæld rykkes nærmere vejen mod syd for at åbne for disse muligheder.

Der har været en god proces med pædagoger og arkitekt.

Her er facaden skitseret set fra syd - altså ned mod vejen. Den nordlige bygningsdel er blot tegnet i kontur, mens den sydlige bygningsdel er tegnet op.

Den SOCIOLOGISKE grundlov:

Tidligere fik individet sin identitet gennem sit gruppetilhørsforhold. Nu er det omvendt. Et fællesskabs identitet må bygge på, at frie mennesker går sammen om en fælles opgave.

(Steiners sociologiske grundlov forenklet af Hans Brodal)

Så er der udsalg! (Foto: Ole W.)